

Natuurtoets Wieringerwaard

Toetsing aan de wet- en regelgeving voor natuur

Definitief

Par 2 Ontwikkeling

Grontmij Nederland bv
Lelystad, 14 mei 2007

Verantwoording

Titel : Natuurtoets Wieringerwaard
Subtitel : Toetsing aan de wet- en regelgeving voor natuur
Projectnummer : 145291
Referentienummer : 307008
Revisie : 01
Datum : 14 mei 2007

Auteur(s) : M. Kolen
E-mail adres : marloes.kolen@grontmij.nl
Gecontroleerd door : P. Korstanje
Paraaf gecontroleerd :
Goedgekeurd door : R. Krom
Paraaf goedgekeurd :
Contact : Gondel 36-15
8243 DG Lelystad
Postbus 45
8200 AA Lelystad
T +31 320 28 91 92
F +31 320 23 17 22
E noordwest@grontmij.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	4
1.1	Aanleiding en doel.....	4
1.2	Leeswijzer.....	5
2	Beschrijving plangebied.....	6
2.1	Inleiding.....	6
2.2	Voorgenomen ontwikkeling.....	6
3	Vigerend natuurbeleid plangebied.....	8
3.1	Inleiding.....	8
3.2	Natuurbeschermingswet en habitatrichtlijn.....	8
3.3	Nota Ruimte.....	8
3.4	Flora- en Faunawet.....	9
4	Aanwezigheid beschermde natuurwaarden.....	11
4.1	Inleiding.....	11
4.2	Flora.....	11
4.3	Fauna.....	11
5	Effectanalyse.....	13
5.1	Inleiding.....	13
5.2	Voorgenomen activiteiten.....	13
5.3	Vernietiging.....	13
5.4	Verstoring.....	13
5.5	Verdroging.....	13
5.6	Verontreiniging.....	13
5.7	Versnippering.....	13
6	Conclusie en aanbevelingen.....	14
6.1	Inleiding.....	14
6.2	Natuurbeschermingswet.....	14
6.3	Flora- en Faunawet.....	14
6.4	Ecologische hoofdstructuur.....	15

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

In de Wieringerwaard wordt op een locatie naast de huidige sportvelden, op landbouwgebied en in een park woningbouw ontwikkeld. Ook komen in het te ontwikkelen gebied een ijsbaan en volkstuinen. In het kader van de woningbouw, de aanleg van de ijsbaan en de volkstuinen met de bijbehorende voorzieningen is een natuurtoets uitgevoerd. In figuur 1 is de ligging van het plangebied weergegeven.

De toetsing vindt plaats aan de hand van de volgende wet- en regelgeving:

- Natuurbeschermingswet 1998,
- Flora- en faunawet,
- Nota Ruimte.

Indien effecten op beschermde natuurwaarden worden verwacht, dient hiervoor mogelijk ontheffing c.q. vergunning te worden aangevraagd. Daarbij is in sommige gevallen compensatie aan de orde.

Figuur 1. Ligging van de Wieringerwaard, aan westzijde van de sportvelden wordt woningbouw, volkstuinen en een ijsbaan ontwikkeld.

1.2 Leeswijzer

In het onderzoek zijn de volgende stappen doorlopen:

1. Inventarisatie natuurwaarden.
2. Analyse van de effecten en mitigerende maatregelen.
3. Toetsing van de effecten aan het natuurbeschermingskader.
4. Conclusie, vervolgprocedures en aanbevelingen.

2 Beschrijving plangebied

2.1 Inleiding

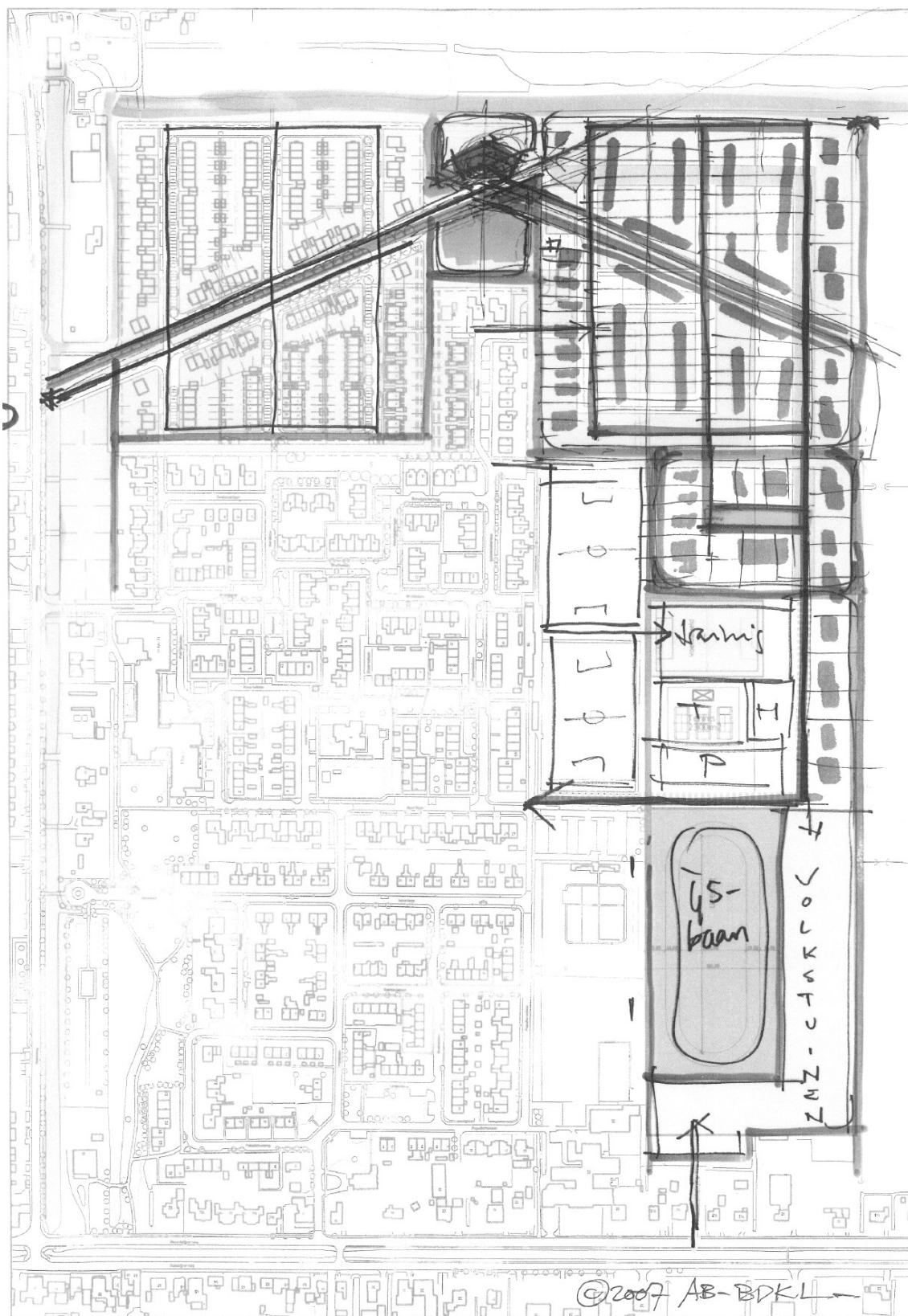
Het plangebied betreft een park en landbouwgebied dat deels bestaat uit akkerland en deels uit grasland. Ook is er een groenstrook waar in de toekomst woningen worden ontwikkeld. In figuur 2 staan enkele indrukken van het plangebied weergegeven.

Figuur 2 Indrukken van het plangebied in de Wieringerwaard waar de ijsbaan, volkstuinten en het sportcomplex komt te liggen.

2.2 Voorgenomen ontwikkeling

De volkstuinten, ijsbaan en de ontwikkeling van een woonwijk met bijbehorende voorzieningen wordt aangrenzend aan Wieringerwaard aangelegd (figuur 3).

Figuur 3. Ligging van het toekomstige volkstuincomplex, de ijsbaan en woningbouwlocatie in Wieringerwaard.

3 Vigerend natuurbeleid plangebied

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt een algemene toelichting gegeven op het relevante natuur- en soortenbeleid en het specifiek voor het plangebied geldende gebiedenbeleid. Het betreft met name:

- Natuurbeschermingswet 1998.
- Flora- en faunawet.
- Nota Ruimte (SGR).

Voor de gebieden in de ecologische hoofdstructuur (EHS) is de bescherming primair geregeld in de Nota Ruimte. Daarnaast wordt het provinciale beleid in beschouwing genomen wat betreft de provinciale ecologische hoofdstructuur (PEHS).

3.2 Natuurbeschermingswet en habitatrichtlijn

De Natuurbeschermingswet 1998 is per 1 oktober 2005 in werking getreden en vervangt de Natuurbeschermingswet van 1968. In de Natuurbeschermingswet 1998 is de bescherming van de Speciale Beschermingszones (SBZ) op grond van de van de Habitat- en Vogelrichtlijn geregeld, naast de bescherming van de Beschermde en Staatsnatuurmonumenten. De individuele soortenbescherming van de Habitat- en Vogelrichtlijn is geregeld in de Flora- en faunawet (zie 2.2).

De Europese Habitatrichtlijn richt zich op de bescherming van habitattypen (natuurtypen) waarvoor Europa op wereldschaal een bijzondere verantwoordelijkheid draagt. In dit kader zijn voor de Habitatrichtlijn Speciale Beschermingszones (SBZ) aangemeld voor bijzondere habitats en/of bijzondere planten- en diersoorten. Als deze SBZ's worden aangewezen door Brussel dan vallen ze onder de Natuurbeschermingswet 1998, tot die tijd heeft de Habitatrichtlijn rechtstreekse werking.

Er liggen geen Natuurbeschermingswetgebieden binnen de beïnvloedingssfeer van het plangebied. Nadere toetsing is dan ook niet aan de orde.

3.3 Nota Ruimte

De Nota Ruimte geeft het beleidskader voor de duurzame ontwikkeling en een verantwoord toekomstig grondgebruik in het landelijke gebied in onder andere de vorm van de Ecologische hoofdstructuur (EHS). De EHS is een samenhangend netwerk van bestaande en te ontwikkelen natuurgebieden. Het netwerk wordt gevormd door kerngebieden, natuurontwikkelingsgebieden en ecologische verbindingzones. De EHS is op provinciaal niveau uitgewerkt.

In figuur 3 is de ligging van de provinciale ecologische hoofdstructuur in Noord-Holland weer gegeven ter hoogte van het plangebied.

In de buurt van de planlocatie liggen twee ecologische verbindingzones, een robuuste verbindingzone en bijzondere waternatuur (figuur 4). Alle bovengenoemde zones liggen op ongeveer 1-2 kilometer afstand van het plangebied.

De ijsbaan, volkstuinten en sportvelden komen op ongeveer even grote afstand te liggen van de ecologische verbindingzones als in de huidige situatie. Het is dan ook niet waarschijnlijk dat deze verbindingzone negatief worden beïnvloed door de verplaatsing hiervan.

Ook is het niet waarschijnlijk dat de robuuste verbinding en de bijzondere waternatuur wordt aangetast. Nadere toetsing in dit kader is daarom niet aan de orde.

Figuur 4. Ligging van de Provinciale ecologische hoofdstructuur in de kop van Noord-Holland.

3.4 Flora- en Faunawet

Sinds 1 april 2002 is de Flora- en faunawet van kracht. Deze is gericht op de bescherming van individuele soorten op nationaal niveau. De Flora- en faunawet vervangt onder andere de Vogelwet, de Jachtwet en de soortbescherming uit de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. In deze nieuwe wet zijn (nagenoeg) alle van nature in het wild voorkomende amfibieën, zoogdieren en vogels beschermt. Op 23 februari 2005 is de Flora- en faunawet gewijzigd. Vanaf dit moment zijn de beschermde soorten verdeeld in drie categorieën.

1. Algemene soorten

Wat betreft ruimtelijke ontwikkelingen geldt voor algemene soorten een vrijstelling. Er hoeft voor deze activiteiten geen ontheffing aangevraagd te worden.

2. Overige soorten

Wat betreft ruimtelijke ontwikkelingen geldt een vrijstelling, mits wordt gewerkt volgens een door de minister van LNV goedgekeurde gedragscode. Is er geen gedragscode dan moet ontheffing aangevraagd worden, deze valt onder de lichte toets (geen aantasting van de duurzame instandhouding van de soort).

3. Soorten bijlage IV Habitatrichtlijn en bijlage 1 AMvB

Voor deze soorten moet wat betreft ruimtelijke ontwikkelingen een ontheffing aangevraagd worden. De ontheffingsaanvraag valt onder de zware toets: 1) er is sprake van een bij de wet genoemd belang, 2) er is geen alternatief, 3) doet geen afbreuk aan de gunstige staat van in-

standhouding van de soort. Zonder een gedragscode valt ontheffing voor opzettelijke verstoring van vogels onder de tweede categorie (lichte toets). De ontheffing voor het doden, verwonden, vangen en met het oog hierop opsporen, voor het vernielen en beschadigen van nesten, holen en andere vaste rust- en verblijfplaatsen van vogels en voor het rapen, vernielen en beschadigen van eieren, valt onder categorie drie (de zware toets).

4 Aanwezigheid beschermde natuurwaarden

4.1 Inleiding

Door middel van een inventarisatie van bestaande flora- en faunagegevens, aangevuld met een veldbezoek is inzicht verkregen in de beschermde natuurwaarden die in het plangebied aanwezig zijn. Hierbij is met name gekeken naar de beschermde soorten. Dit zijn de soorten waarmee in de planvorming rekening moet worden gehouden.

Via het Natuurloket is een overzicht van beschikbare gegevens geraadpleegd van het kilometerhokken waarin de locatie zich bevindt. Het Natuurloket coördineert voor een groot deel de gegevensverstrekking van de Vereniging Onderzoek Flora en Fauna (VOFF), waarin de diverse gegevensverzamelende organisatie samenwerken. Er zijn gegevens van vaatplanten, korstmossen, paddestoelen, watervogels, broedvogels, amfibieën, dagvlinders, nachtvlinders en overige ongewervelden beschikbaar van een of meerder het kilometerhokken waarin het plangebied is gelegen. De volledigheid van deze gegevens varieert van slecht tot goed. De gegevens zijn alleen per kilometerhok beschikbaar en niet op een gedetailleerder niveau. Hierdoor is het niet duidelijk of de waargenomen soorten zich ook daadwerkelijk in het plangebied bevinden. De gegevens zijn om deze redenen niet opgevraagd bij het Natuurloket.

Bij de Provincie Noord-Holland zijn gegevens opgevraagd van de aanwezige flora en fauna in de kilometerhokken. Er waren gegevens beschikbaar van flora, broedvogels en zoogdieren.

Om inzicht te krijgen in de aanwezige natuurwaarden is door een ecooloog van Grontmij op 8 mei 2007 een veldbezoek gebracht met als doel een indruk te krijgen van de actuele en potentiële natuurwaarden.

4.2 Flora

Het terrein dat is bezocht, bestaat uit een park, weilanden en akkers. Sommige akkers waren begroeid anderen lagen braak, op het weiland groeide gras. De gebieden worden gescheiden door kavelsloten. Langs de randen van de akker en het weiland staat een rij bomen aan de overzijde van de kavelsloot (langs de sportvelden). Er zijn geen beschermde soorten aangetroffen op het terrein. Ook uit de gegevens van de Provincie Noord-Holland dat er geen beschermde plantensoorten in het gebied voorkomen. Bij het natuurloket zijn wel beschermde soorten bekend (FFW 1), het gaat hierbij waarschijnlijk om de zwanebloem.

4.3 Fauna

Vogels

Inventarisatiegegevens van het voorkomen van broedvogels in de huidige situatie zijn niet van alle kilometerhokken bekend bij het natuurloket. Het is mogelijk dat in de bomen aan de rand van het plangebied en in het park vogels broeden. Ook is het mogelijk dat op het weiland weidevogels broeden.

Uit gegevens van de provincie Noord-Holland blijkt dat in het plangebied en de directe omgeving verschillende soorten vogels broeden, het gaat hierbij om de koekoek, tuijtjaf, tuinfluiter, spotvogel, bosrietzanger, blauwborst, tureluur, grutto, gele kwikstaart, Kievit, scholekster, bruine kiekendief, rietgors, rietzanger, kleine karekiet, kuifeend, bergeend, krakeend en wintertaling. Deze gegevens zijn echter uit 1996. Tijdens het veldbezoek zijn scholekster, wilde eend en ganzen aangetroffen.

Zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn geen zoogdieren waargenomen. Uit de brochure 'Rekening houden met Habitatrichtlijnsoorten in Noord-Holland' van de Provincie Noord-Holland uit 1992, blijkt dat in de betreffende kilometerhokken verschillende soorten zoogdieren zijn waargenomen, zoals vleermuisen. Ook uit de gegevens van de Provincie Noord-Holland komt naar voren dat er verschillende soorten zoogdieren zijn waargenomen, het gaat hierbij om muskusrat, water-vleermuis, gewone dwergvleermuis, meervleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, mol, hermelijn en haas. Uit de atlas van de Nederlandse zoogdieren blijkt dat de egel, mol, meervleermuis, dwergvleermuis, laatvlieger, vos, hermelijn, wezel, bunzing, woelrat, bruine rat en huismuis mogelijk in het plangebied voorkomen.

Uit de brochure 'Rekening houden met Habitatrichtlijnsoorten in Noord-Holland' van de Provincie Noord-Holland uit 1992, komt naar voren dat er geen kolonies van vleermuisen in de buurt van het plangebied voorkomen.

Amfibieën, reptielen en vissen

In het plangebied is open water aanwezig in de vorm van kavelsloten. In deze kavelsloten komen mogelijk de bittervoorn en kleine modderkruiper voor.

Tijdens het veldbezoek zijn geen amfibieën waargenomen. Het is mogelijk dat er algemene soorten als gewone pad in het plangebied voorkomen. Uit de brochure 'Rekening houden met Habitatrichtlijnsoorten in Noord-Holland' van de Provincie Noord-Holland uit 1992, blijkt dat de rugstreeppad zich waarschijnlijk in de omgeving van het plangebied bevindt. Deze soort komt met name voor in zandige milieus, zoals opgespoten terreinen. In het aangrenzende gebied, wat reeds ontwikkeld is, is de rugstreeppad waargenomen.

Uit de atlas van de Nederlandse amfibieën en reptielen komt eveneens naar voren dat de rugstreeppad zich in de omgeving van het plangebied bevindt. Ook de groene kikker complex, gewone pad en kleine watersalamander komt mogelijk in de omgeving van het gebied voor.

Het voorkomen van bijzondere reptielen in de omgeving van het plangebied is niet waarschijnlijk vanwege de ongeschiktheid van de voorkomende habitats dan wel de verspreiding in Nederland.

Dagvlinders en libellen

Inventarisatiegegevens van het voorkomen van dagvlinders in de huidige situatie zijn bekend bij het Natuurloket. In het betreffende kilometerhok komen geen Rode Lijst soorten voor en geen soorten die op bijlage 2/3 van de Flora en Faunawet staan. Gezien de aard van de begroeiing wordt het voorkomen van dagvlinders en libellen beperkt tot algemene niet-beschermde soorten als koolwitje, kleine vos, dagpauwoog en atalanta. Dit blijkt ook uit de atlas voor de Nederlandse dagvlinders.

5 Effectanalyse

5.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt beschreven welke effecten de geplande activiteiten naar verwachting hebben op de aanwezige beschermde soorten en gebieden. De effecten van de voorgenomen activiteit worden getoetst aan de criteria vernietiging, verstoring, verdroging, verontreiniging en versnippering.

5.2 Voorgenomen activiteiten

De werkzaamheden die worden uitgevoerd zijn:

- de aanleg van de volkstuinen, ijsbaan en woningen
- de aanleg van parkeervoorzieningen en toegangswegen.

5.3 Vernietiging

Permanente vernietiging treedt op in het plangebied, doordat in het gebied wat nu weiland, akker of park is woningen worden gebouwd, een ijsbaan en volkstuinen. De mogelijke broedplaatsen voor weidevogels als de grutto verdwijnen hierdoor. Ook voor andere vogelsoorten verdwijnt leefgebied. In de nieuwe situatie komt voor zangvogels nieuw leefgebied.

Foerageergebied van vleermuizen verdwijnt door de inrichting van het plangebied, vleermuizen foerageren boven graslanden op insecten. Ook verdwijnt het leefgebied van de rugstreeppad. Bij demping van kavelsloten verdwijnt gedeeltelijk het leefgebied van de kleine modderkruiper en bittervoorn. In het plan worden namelijk ook nieuwe watergangen gegraven.

5.4 Verstoring

Verstoring treedt op tijdens de aanleg van de volkstuinen, ijsbaan, woningen, toegangswegen, parkeervoorzieningen en tijdens de overige werkzaamheden. Mobiele soorten als zoogdieren, vogels en amfibieën zullen tijdens de aanlegfase het werkterrein deels ontvluchten.

Als werkzaamheden in het broedseizoen van de vogels plaatsvinden dan worden mogelijk broedende vogels verstoord, die in de omgeving van het plangebied broeden.

Als na uitvoering van de werkzaamheden er lichtuitstraling plaats vindt dan kunnen vleermuizen die foerageren langs het plangebied verstoord worden.

5.5 Verdroging

In het plangebied komt geen watergebonden natuurwaarden voor. Nadere toetsing in dit kader is dan ook niet aan de orde.

5.6 Verontreiniging

Verontreiniging is niet aan de orde, er van uitgaande dat eventuele afvalstromen op een milieutechnisch verantwoorde wijze worden afgevoerd.

5.7 Versnippering

Versnippering is niet aan de orde. De locatie is gelegen aan de rand van de bebouwde kom, bij een bestaand dorp. Er worden geen gebieden met natuurwaarden versnipperd door deze activiteit.

6 Conclusie en aanbevelingen

6.1 Inleiding

In het voorliggende onderzoek zijn de effecten van de voorgenomen ingreep getoetst aan het beleid, wet- en regelgeving in het kader van de natuurbescherming. In dit hoofdstuk wordt aangegeven wat de noodzakelijke procedures zijn en of het noodzakelijk is om ontheffing aan te vragen en mitigerende en/of compenserende maatregelen te nemen.

Mitigerende maatregelen zijn maatregelen in het plangebied zelf die de schadelijke effecten van het plan op de aanwezige beschermde natuurwaarden moeten verminderen. Indien mitigerende maatregelen niet voldoende zijn om de schadelijke effecten te kunnen opheffen, is compensatie aan de orde.

6.2 Natuurbeschermingswet

Er ligt geen Natuurbeschermingswetgebied binnen de beïnvloedingssfeer van het plangebied. Verdere procedures zijn in dit kader dan ook niet aan de orde.

6.3 Flora- en Faunawet

Uit de voorliggende hoofdstukken blijkt dat er soorten voorkomen in het plangebied die beschermd zijn onder Flora- en faunawet bijlage 2/3.

Met betrekking tot broedvogels is het noodzakelijk om versturende werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. Het broedseizoen is per soort verschillend maar over het algemeen wordt de periode van 15 maart – 15 juli aangehouden.

Door uitvoering van de werkzaamheden wordt mogelijk het foerageergebied/trekroute van vleermuizen vernietigd. Door nader onderzoek te doen hoe vleermuizen het plangebied gebruiken wordt duidelijk of er daadwerkelijk leefgebied wordt vernietigd. Wanneer leefgebied wordt vernietigd dan moeten mitigerende maatregelen worden genomen en een ontheffing worden aangevraagd.

De werkzaamheden dienen overdag uitgevoerd te worden. Om verstoring van trekroutes en foeragerende vleermuizen te voorkomen. Ook dient aan de rand van de locatie een groenstrook te worden aangelegd die als trek- en foerageerroute kan worden gebruikt door vleermuizen.

In het plangebied komt mogelijk de rugstreeppad voor. Naar het voorkomen van deze soort dient nader onderzoek te worden verricht. Als deze soort daadwerkelijk in het plangebied voorkomt dan dient de ontheffing die er al is voor deze soort te worden uitgebreid.

Bij het dempen van kavelsloten wordt het leefgebied van de mogelijk aanwezige kleine modderkruiper en bittervoorn vernietigd. Voordat er sloten gedempt worden dient er nader onderzoek te worden verricht naar het voorkomen van deze soorten. Als deze soorten in het plangebied voorkomen dan dient hiervoor een ontheffing te worden aangevraagd.

Zorgplicht

De zorgplicht houdt in dat iedereen voldoende zorg in acht moet nemen voor alle in het wild voorkomende planten en dieren en hun leefomgeving. De werkzaamheden dienen zodanig te worden uitgevoerd dat de schade zoveel mogelijk wordt beperkt. Dit betekent in ieder geval het

verjagen of wegvangen van dieren voor de start van de werkzaamheden, waarbij zorg wordt gedragen voor uitwijkmogelijkheden

6.4 Ecologische hoofdstructuur

Er is geen (P)EHS gebied gelegen binnen de beïnvloedingssfeer van het plangebied. Nadere procedures in dit kader zijn dan ook niet aan de orde.